

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

_____ Nr. _____
Uz 16.11.2021. Nr. 16112021

LGBT un viņu draugu apvienībai “Mozaīka”

Informācijai:

Tiesībsarga birojam
Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai

Par likumu “Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā”

Labklājības ministrija (turpmāk – ministrija) ir iepazinusies ar “LGBT un viņu draugu apvienības “Mozaīka”” (turpmāk – Mozaīka) vēstuli, kurā lūgts uzsākt darbu pie likumprojekta izstrādes ar mērķi veikt grozījumus Valsts sociālo pabalstu likumā, lai novērstu šajā vēstulē identificēto problēmu un nodrošinātu viendzimuma partneru ģimenēs vecākam tiesības atteikties no ģimenes valsts pabalsta saņemšanas par labu otram partnerim.

Lai sistēmiski sakārtotu universālā atbalsta sistēmu ģimenēm ar bērniem un vienlaikus noteiktu lielāku finansiālo atbalstu ģimenēm ar bērniem, tai skaitā palielinoties bērnu skaitam ģimenē, šā gada 6. maijā pieņemtie grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā paredz, ka no 2022. gada 1. janvāra ģimenes valsts pabalsta apmērs ir atkarīgs no audzināmo bērnu skaita, kā arī neparedz turpmāk izmaksāt piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta. Vienlaikus jaunā ģimenes valsts pabalsta sistēma ir skaidrāk saprotama mērķgrupai, kā arī vieglāk administrējama, t.i., ģimenes valsts pabalsts vairs nesastāvēs no diviem mainīgajiem – ģimenes valsts pabalsta, kur tiek vērtēts, kurš pēc kārtas bērns piedzimis vecākiem, un ģimenes valsts pabalsta piemaksas, kur tiek vērtēts bērnu skaits ģimenē. Jaunajā sistēmā ievērojami palielināsies atbalsts ģimenēm ar bērniem, kuras audzina 2 un vairāk bērnus, tādējādi mazinot nabadzības riskus ģimenēm ar bērniem, kā arī veicinot dzimstības palielināšanos.

Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā paredz arī jaunu kārtību - tiesības laulātajam saņemt ģimenes valsts pabalstu par otra laulātā bērniem, kas nav viņa paša bioloģiskie bērni. Lai otrs laulātais saņemtu ģimenes valsts pabalstu, ir jābūt noslēgtai

laulībai. Laulības fakts juridiski apliecina kopdzīves faktu, un ko Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra var pārbaudīt. Bez tam, lai laulātais otram laulātajam nodotu savas tiesības saņemt ģimenes valsts pabalstu, bērna vecākam ir jābūt ģimenes valsts pabalsta saņēmējam. Vēršam uzmanību, ka minētais regulējums šobrīd neattiecas nedz uz viendzimuma partneru ģimenēm, nedz arī uz ģimenēm, kurās partneri laulību nav reģistrējuši un dzīvo faktiskā kopdzīvē.

Latvijā šobrīd nav spēkā esošs tiesiskais regulējums, kas ļautu reģistrēt kopdzīves faktu, tādējādi apliecinot, kad divas personas, kuras nesaista laulības saites, dzīvo kopdzīvē. Attiecīgi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nevar pārliecināties par šo personu tiesībām saņemt pabalstu, lai potenciāli novērstu precedentus, ka divas personas, kuras faktiski nedzīvo kopā un faktiski neaudzina bērnus, nodotu iespēju saņemt pabalstu citai personai, un šis pabalsts netiktu izmantots bērna vajadzībām.

Vienlaikus vēlamies informēt, ka ministrijā šā gada 16. decembrī saņemta Tiesībsarga biroja atbildes vēstule Mozaīkai, kurā Saeimas Sociālo un darba lietu komisija tiek aicināta novērst nepamatoti atšķirīgo attieksmi pret viena dzimuma pāru ģimenēm un Valsts sociālo pabalstu likumā noteikt tiesības saņemt ģimenes valsts pabalstu par visiem ģimenē audzināmajiem bērniem - ne tikai laulātajiem, bet arī gadījumos, kad ģimenē bērnus kopīgi audzina tādas personas, kuru attiecības ir atzītas par ģimenes attiecībām ar tiesas spriedumu. Ministrija minēto priekšlikumu ir pārrunājusi ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, secinot, ka, ja pēc attiecīgu likuma grozījumu veikšanas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā tiktu iesniegts tiesas spriedums, kurā atzītas ģimenes attiecības, tas būtu pietiekams pierādījums lēmuma pieņemšanai par ģimenes valsts pabalsta piešķiršanu.

Ministrija novērtē “Mozaīkas” aktīvo darbību un ir gatava sadarboties arī turpmāk.

Valsts sekretārs

*Dokuments parakstīts ar drošu
elektronisko parakstu un satur laika
zīmogu*

I.Alliks